

Z vědce dezolátem snadno a rychle. O krizi institucí a humanismu

E echo24.cz/a/H3Ka8/tydenik-echo-esej-matejkova-vedec-dezolatem-krize-instituci-a-humanismu

Tereza Matějčková

3. června 2023

ESEJ TEREZY MATĚJČKOVÉ

Rozpory byly součástí vědy vždy, ale dnes se něco změnilo: přelily se zpoza akademických hradeb do širší společnosti a zcela legitimní vědecké rozpory získaly mnohdy veskrze nelegitimní morální zabarvení. Ohrožuje to svobodomyšlnost i důvěryhodnost vědy samé. Na obrázku:

Cu Či: Eva dává Adamovi zakázané ovoce. Foto: Profimedia

2

Týdeník

Tereza Matějčková

_3. června 2023 00:01

Sdílet:

Lze dnes vyslovit slovo elita bez přízviska „takzvaná“? V onom zákeřném „takzvaná“ nezřídka spatřujeme výbavu člověka, pro něhož se našlo ohavné slovo dezolát. Nevěří institucím, médiím, jede si konspirační teorie. Francouzský filozof a politolog Olivier Roy, profesor na European University Institute sídlícím poblíž Florencie,

přichází v knize *Zploštění světa* s novým pohledem na zmíněný atribut – a tou interpretací činí „dezoláty“ z nás všech, obyvatel západního světa.

Dezolát nedezolát, důvěra v instituce nebyla v západní společnosti nikdy nižší. Ukázalo se to prý v pandemické době. „Dnes již v humanitních vědách, a dokonce ani v některých tvrdých vědách, neexistuje vědecký konsenzus, jak ukázala kontroverze covid-19. Hranice mezi šarlatánem a vědcem se stírá,“ poznamenává Roy a ilustruje to na debatě o vědecké hodnotě argumentů proti očkování.

Francouzský filozof a politolog Olivier Roy. Foto: archiv

Tvrdit, že odpůrci očkování jsou dezoláti, kteří nevědí nic o vědě, a naopak jeho zastánci jsou seriózní reprezentanti vědy, již prý nelze. Ve Francii to bylo možná zjevnější než v jiných zemích: proti očkování zde vystoupil Didier Raoult, řazený mezi deset nejvýznamnějších francouzských vědců podle časopisu *Nature*.

Ve třetí světové válce budeme týl. Co je v česko-americké dohodě

Daniel Kaiser , 31. května 2023

DOHODA O OBRANNÉ SPOLUPRÁCI

Rozpory byly součástí vědy vždy, ale dnes se něco změnilo: přelily se zpoza akademických hradeb do širší společnosti a zcela legitimní vědecké rozpory získaly mnohdy veskrze nelegitimní morální zabarvení. Právě pandemie ukázala podle Oliviera Roye, že toto morální zabarvení nelze akceptovat. Ohrožuje to svobodomyšlnost i důvěryhodnost vědy samé. Vědci se pak mohou bát, aby jim něco nevyšlo špatně, čímž by se mohli projevit jako dezoláti.

Lekce z politiky pro Petra Pavla

Dalibor Balšínek , 30. května 2023

EDITORIAL

Ostatně proto byla francouzská debata přelomová: jednoznačnou distribuci pozic neumožňovala. Byly to totiž výrazné hlasy z vědecké komunity, které si dovolily formulovat disidentní názory na veřejnosti. Tím však poukázaly na to, že zde nemáme klasický (a podle Roye překonaný) problém „poučený vědec ztělesňující kritické myšlení versus nepoučená veřejnost podléhající dezinformaci“: zlomy procházely napříč vědeckou sférou.

Celý text Terezy Matějčkové si můžete přečíst již nyní na ECHOPRIME nebo od středečních 18.00 v digitální verzi časopisu. Od čtvrtka je na stáncích v prodeji i tištěné vydání Týdeníku Echo. Týdeník Echo si můžete předplatit již od 249 korun za měsíc [zde](#).

Pád feministického dogmatu? Ženy touží po rodině víc než po kariéře

Tereza Matějčková , 23. května 2023

TÝDENÍK ECHO

Sdílet:

vysoké školy společnost náboženství věda kultura člověk